

Zpráva ze 7. ročníku Konference o šedé literatuře a repozitářích

Národní technická knihovna uspořádala 22. října 2014 sedmý ročník Konference o šedé literatuře a repozitářích. Konference se konala v Ballingově sále v Národní technické knihovně. Jednalo se o mezinárodní odbornou akci, které se zúčastnili hosté z Nizozemska, Slovenska, Polska a Maďarska.

Konference navazuje na řadu Seminářů ke zpřístupňování šedé literatury, jak se akce dříve jmenovala. Poslední ročníky semináře už se zaměřovaly kromě vlastní šedé literatury také na problematiku digitálních repozitářů, proto došlo k rozšíření názvu. Struktura, obsah semináře a počet účastníků semináře již několik let odpovídaly formátu konference. Významným impulsem ke změně názvu bylo také plánované vydání sborníku z konference jako speciální číslo časopisu *The Grey Journal*. Sborník z konference bude opět dostupný i na webových stránkách služby NUŠL, videozáznamy a prezentace budou uloženy také v Institucionálním repozitáři NTK a v repozitáři NUŠL.

Pro letošní ročník konference bylo zvoleno téma „Hodnota šedé literatury“. Téma bylo záměrně trochu obecnější, aby zde mohly zaznít příspěvky pokrývající všechny důležité aspekty práce se šedou literaturou i s digitálními repozitáři pro publikace, dokumenty a data.

Prezentace všech přednášejících byly promítány paralelně v českém a anglickém jazyce, rovněž bylo zajištěno simultánní tlumočení z angličtiny do češtiny a naopak, program celého semináře bylo možné sledovat díky streamu online. Seminář moderovala Petra Pejšová z NTK.

Obrázek č. 1 Publikum v Ballingově sále NTK

Začátek konference byl věnován dobré praxi zpřístupňování šedé literatury. Jiří Drozda a Veronika Synková ze Zeměměřičské knihovny Výzkumného ústavu geodetického, topografického a kartografického představili nový způsob zpřístupňování informačních zdrojů v Zeměměřičské knihovně. Knihovna využila open-source software Invenio pro vytvoření digitálního repozitáře VÚGTK, ale také jej jako první v ČR využila coby knihovní systém. Ve svém příspěvku autoři popsali proces nastavování softwaru, ukázkou modulů, jednotlivých sbírek a záznamů dokumentů.

Prezentace Zpřístupňování informačních zdrojů včetně šedé literatury v Zeměměřičské knihovně
(<http://repozitar.techlib.cz/record/804?ln=cs>)

Prezentace Michala Závišky z Národní lékařské knihovny byla zaměřena na šedou literaturu ve fondech NLK. Autor popsal druhy šedé literatury a procesy jejího zpracování, včetně zajímavé možnosti autoarchivace plných textů autory v portálu [Medvik](#).

Prezentace Šedá literatura ve fondech Národní lékařské knihovny
(<http://repozitar.techlib.cz/record/802?ln=cs>)

Následovaly dvě přednášky ze zahraničí, obě z Nizozemska. Dominic Farace ze společnosti [Greynet](#) v první části svého příspěvku seznámil publikum s činností GreyNetu a s dokumentem Deklarace z Pisy (*Pisa Declaration on Policy Development for Grey Literature Resources*), která stanovuje nové plány a závazky pro práci se šedou literaturou. V druhé části představil mezinárodní repozitář GreyGuide, sloužící k ukládání a zpřístupňování dokumentů zachycujících „dobrou praxi“ v oblasti shromažďování, uchovávání a zpřístupňování šedé literatury.

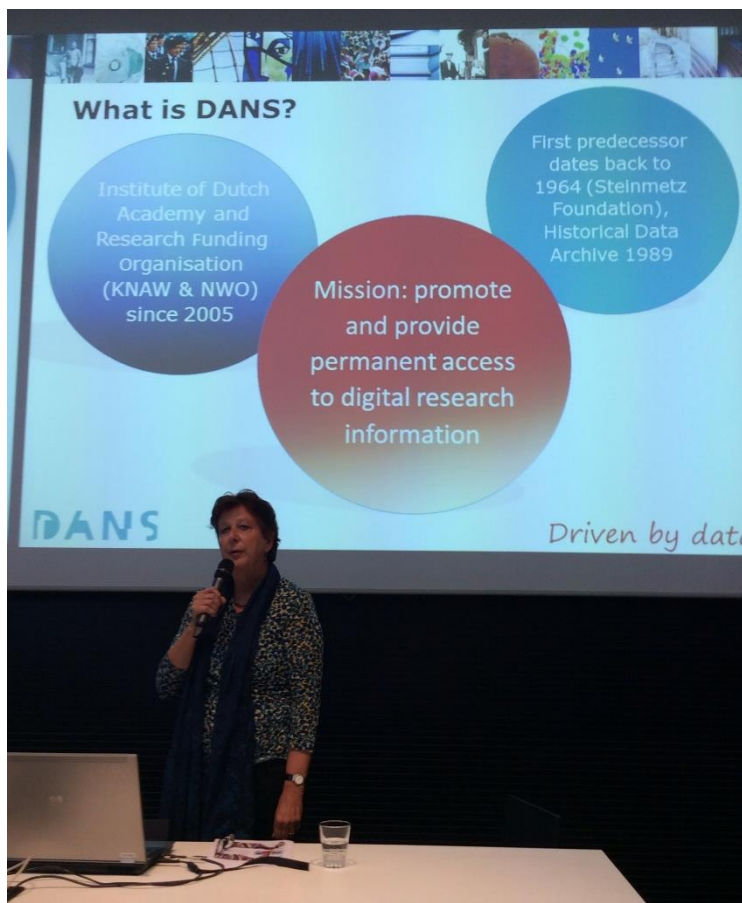
Prezentace Repozitář GreyGuide a jeho webový portál
<http://repozitar.techlib.cz/record/808?ln=cs>

Obrázek č. 2 Dominic Farace ze společnosti GreyNet

Další zahraniční host, paní Elly Dijk, seznámila publikum se systémem [DANS](#) (Data Archiving and Networked Services) pro ukládání a zpřístupňování dat z nizozemského výzkumu. Výzkumníci mohou do systému ukládat svá data prostřednictvím on-line archivačního systému EASY a znovu je využívat. Portál NARCIS (součást DANS) pak umožňuje uživatelům přístup k výzkumným datům, elektronickým publikacím z výzkumu a dalším informacím, které se daného výzkumu (projektu) týkají.

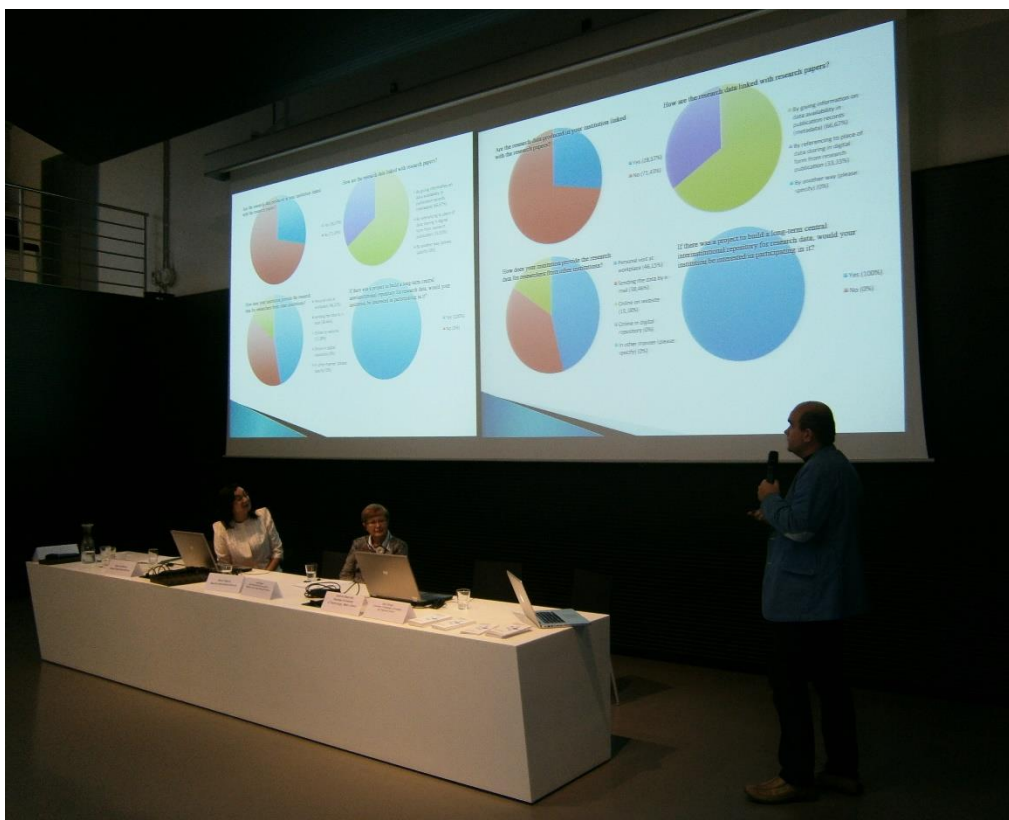
Prezentace Zpřístupňování výzkumných dat, publikací a aktuálních informací z výzkumu prostřednictvím DANS (<http://repozitar.techlib.cz/record/809?ln=cs>)

Obrázek č. 3 Elly Dijk představuje systém DANS

Odpolední blok byl zahájen velkou přednáškou spojenou s projektem „Rozšířená vědecká komunikace: Národní iniciativy v řízení výzkumných dat v zemích Visegrádské čtyřky“. Edith Görögh z University of Debrecen, hlavní manažerka, krátce projekt představila. Hlavním cílem projektu byl průzkum stavu přidružených publikací, práce s výzkumnými daty a open access publikování na vysokých školách a výzkumných institucích. Průzkum proběhl v Maďarsku, v České republice, ve Slovenské republice a v Polsku. Po představení projektu zástupci jednotlivých zemí prezentovali výsledky svých průzkumů. Více o projektu v češtině na http://www.techlib.cz/cs/83150-pridruzene-publikace#tab_CR.

Prezentace Přidružené publikace v zemích Visegrádské čtyřky (<http://repozitar.techlib.cz/record/807?ln=cs>)

Obrázek č. 4 Jozef Dzivák, prezentace o průzkumu stavu přidružených publikací na Slovensku

Další blok prezentací byl věnován právní tématice. První téma přednesl Michal Koščík z Masarykovy univerzity. Hovořil o anonymizaci osobních údajů v repozitářích a poskytl provozovatelům repozitářů několik rad a doporučení. Uvedl také případy, kdy je třeba odstranit informace z metadat v repozitářích, které mohou vést k nalezení osobních údajů konkrétních osob.

Prezentace Anonymizace a ochrana osobních údajů v digitálních repozitářích
<http://repozitar.techlib.cz/record/805?ln=cs>

Další příspěvek se zabýval novou verzí volných licencí Creative Commons 4.0. Matěj Myška, rovněž z Masarykovy univerzity v Brně, představil změny v nové verzi a doporučil, jak licence využívat, ať už v roli autora nebo v roli uživatele.

Prezentace Licence Creative Commons 4.0 (<http://repozitar.techlib.cz/record/806?ln=cs>)

Poslední právní přednášku odprezentoval Michal Reinöhl, student Právnické fakulty MU v Brně. Jeho prezentace byla orientována na praktické použití volných licencí – jak aplikovat veřejné licence na databázi metadat, a tím umožnit veřejnosti otevřený přístup k datům a k využití databáze.

Prezentace Užití veřejných licencí ke zpřístupnění databáze metadat
<http://repozitar.techlib.cz/record/803?ln=cs>

Konferenci zakončil již tradičně Pavel Kocourek z firmy INCAD. Letos představil publiku dynamické zobrazování informací, jinak řečeno tematický rozcestník, který je možné využít i pro digitální knihovny a repozitáře. Tímto způsobem je možné uživatelům poskytnout přehledně nejdůležitější a nejzajímavější informace k zadaným dotazům.

Prezentace Dynamické zobrazování výsledků nejen z oblasti šedé literatury
<http://repozitar.techlib.cz/record/811?ln=cs>